

професійної самооцінки, позитивного самосприйняття й професійної комфортності.

Список використаних джерел:

1. Богачик Т.С., Волошин З.В., Якименко Л.В. Сучасні технології освітнього моніторингу / Т.С. Богачик, З.В. Волошин, Л.В. Якименко // Управління школою. – 2009. – № 5. – С. 20-31.
2. Вдовиченко Р.П. Управлінська компетентність керівника школи / Р.П. Вдовиченко. – Х.: Основа, 2007. – 112 с.
3. Лунячек В.Е. Управління якістю освіти: досвід для України / В.Е. Лунячек. – Х.: Гімназія, 2009. – 128 с.
4. Лук'янчук Е.А. Моніторинг як засіб формування професійної компетентності педагогічних працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp12/lukjanchuk.pdf

Герасимик-Чернова Т.П.

заступник директора з навчальної роботи,

Любешівський технічний коледж

Луцького національного технічного університету

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ І-ІІ Р.А.

Кожна дитина «має вести повноцінне й достойне життя в умовах, які забезпечують її гідність, сприяють почуттю впевненості в собі та полегшують її активну участь у житті суспільства» (із Конвенції ООН про права дитини).

На сучасному етапі констатується зростання кількості людей з особливими потребами в тому числі молоді, потребуючої здобуття якісної вищої освіти. Це вимагає від вищого навчального закладу (ВНЗ) зосередження зусиль на створення відповідних умов доступу і супроводу навчання студентів з особливими потребами. Інклюзивне навчання є основою і найбільш ефективною формою здобуття якісної освіти людьми з особливими потребами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освіта дітей з особливими потребами в умовах навчального закладу ґрунтується на принципах виваженої педагогіки, дієвість яких неодноразово підтверджувалася і від використання яких вигравали всі діти.

Інклюзивна освіта є підходом, який допомагає адаптувати освітню програму та навчальне середовище до потреб учнів і студентів, які відрізняються своїми навчальними можливостями.

Основні завдання інклюзивного навчання:

1. Забезпечення прав дітей з особливими потребами на здобуття освіти в умовах навчальних закладів у комплексному поєднанні з корекційно-реабілітаційними заходами.

2. Різнобічний розвиток індивідуальності дитини на основі виявлення її задатків і здібностей, формування інтересів і потреб при обранні професії.

3. Збереження і зміцнення морального і фізичного здоров'я вихованців.

4. Виховання в учнів і студентів любові до праці, здійснення їхньої професійної підготовки, забезпечення умов для життєвого і професійного самовизначення.

5. Виховання студентів як культурної і моральної людини з етичним становленням до навколишнього світу і самої себе.

6. Надання у процесі навчання й виховання кваліфікованої психолого-медико-педагогічної допомоги з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізіологічного розвитку вихованців.

У розбудові інклюзивного освітнього простору бере участь весь колектив закладу, включаючи науково-педагогічний склад, адміністративний і допоміжний персонал та студентів. На початку навчального року на кожній спеціальності вивчають контингент студентів та учнів з особливими потребами, які зараховані на перший курс, а також отримують інформацію з навчальної частини про наявні порушення функцій, ступінь їх компенсації та потреби в соціальних послугах в процесі навчання; з'ясовують необхідні напрями співпраці колективу, циклової методкомісії і здорових студентів у відповідності з індивідуальними потребами та потенційними можливостями студентів і учнів з особливими потребами.

Викладачі коледжу в своїй роботі орієнтуються на головне завдання навчального закладу – а саме формування сучасного компетентного студента та учня, який буде обізнаний в різноманітних сучасних підходах до навчання практичної роботи. В роботі педагогічного колективу коледжу можна виділити два напрями роботи з питання організації роботи з дітьми, які потребують особливої педагогічної уваги. Перший – це організація роботи зі студентами, які потребують особливої уваги (інваліди, з певними хронічними захворюваннями). Другий – проведення просвітницької роботи серед студентів, що знаходить вираження в різноманітних напрямках та видах роботи.

Студенти з особливими потребами займаються разом з усіма, але отримують диференційне навантаження. Тільки в 2015-2016 н.р. серед 300 студентів та 350 учнів до спеціальної медичної групи віднесено 19 осіб, до підготовчої – 31 студент. Це студенти інваліди та які мають певні медичні захворювання, що не дозволяють студентам мати фізичне навантаження на звичайних уроках фізичної культури, виконувати певні види робіт в процесі навчально-виховного процесу.

Щороку проводиться у коледжі дослідження «Ставлення учнівсько-студентського колективу до однокласників з особливими потребами». Метою дослідження є визначення проблеми ставлення учнівсько-студентського колективу до однокласників з обмеженими можливостями психічного чи фізичного розвитку. В опитуванні взяли участь 103 учні та студенти Любешівського технічного коледжу Луцького НТУ віком від 15 до 21 року. Вибірка складалася з 68 хлопців та 35 дівчат, що навчаються разом із учнями та студентами, які мають вади зору, слуху та легку розумову відсталість.

Завдання дослідження: визначити рівень поінформованості та знань учнів та студентів щодо даної проблеми, яка існує в суспільстві; дослідити стереотипи у ставленні учнівсько-студентського колективу до однокласників з обмеженими можливостями психічного чи фізичного розвитку.

Результати дослідження дозволяють зробити висновок про те, що в учнів та студентів існують стереотипи стосовно людей з фізичними та розумовими вадами. У них сформувалося поняття про людей з інвалідністю як про обмежених, обділених людей. І тільки дехто вважає, що це такі ж люди, як і ми всі, і у них крім базових потреб, також існує потреба в спілкуванні, любові, повазі та прийнятті суспільством.

В свою чергу також проводилось опитування учнів та студентів з особливими потребами, які навчаються в Любешівському технічному коледжі Луцького НТУ. В опитуванні взяло 6 досліджуваних, віком від 16 до 20 років (5 хлопців, 1 дівчина), які мають вади зору, слуху та легку розумову відсталість.

На запитання *«Чи важко тобі навчатись в нашому навчальному закладі? Якщо так, то в чому саме в тебе виникають труднощі?»*, всі опитувані учні відповіли, що труднощів із навчанням у них немає, навчатись не важко, а декому з них навіть подобається тут навчатись.

У ході бесід з учнями та студентами з особливими потребами, було з'ясовано також, що однокласники до них ставляться добре, з повагою та розумінням, як до нормальних повноцінних людей. Вони відчувають їхню підтримку, мають з ними спільну мову.

На запитання *«Чи допомагають однокласники тобі у навчанні або в інших життєвих ситуаціях?»*, дехто з них вказував, що допомагають переважно у навчанні, інші ж – відчувають підтримку в усьому. Але загалом, ці діти відчувають підтримку та допомогу зі сторони учнівсько-студентського колективу.

Щодо того, *чи отримують підтримку та розуміння вони зі сторони викладачів*, то тут також всі погодились. У своїх відповідях учні та студенти зазначили, що викладачі дуже добрі, розуміють і підтримують їх, кожен з педагогів хоче допомогти їм як в житті, так і в навчанні.

На запитання *«Чи є проблеми в твоєму житті, які тебе дуже хвилюють?»*, більшість з цих опитуваних відповіли, що таких серйозних соціальних проблем в їхньому житті немає на даний час, єдине, що найбільше їх турбує – це стан власного здоров'я.

Таким чином, як бачимо, більшість учнів та студентів, які мають вади фізичного розвитку і навчаються в коледжі, не акцентують увагу на своїх недоліках, проблемах та загалом на своїй особистості. Вони живуть як повноцінні здорові люди, ні в чому не обмежуючи, не комплексуючи перед іншими. Проте, все ж таки кожен учень, студент та викладач повинен особливо уважно ставитись до них, проявляючи своє розуміння та толерантність.

Ураховуючи вищезазначене, можна стверджувати, що інклюзія передбачає особистісно зорієнтовані методи навчання, в основі яких – індивідуальний підхід до кожної дитини з урахуванням усіх її індивідуальних особливостей та здібностей, особливостей розвитку, типів темпераменту, статі, сімейної культури тощо.

Список використаних джерел:

1. Ферт О. Формування інклюзивної освітньої політики як основний інструмент успішного залучення дітей з особливими освітніми потребами до умов загальноосвітнього середовища / О. Ферт // Вища освіта України. – 2009. – Т. 2. – С. 191–194.
2. Ферт О. Історико-соціальні засади становлення й розвитку інклюзивної освіти / О. Ферт // Вища освіта України. – 2010. – Т. І(19). – С. 524–530.
3. Камінська О. Особливості адаптації студентів з особливими потребами до умов навчання у ВНЗ / О. Камінська // Сучасні проблеми навчання, виховання та інклюзії людей з особливими потребами в загальноосвітній простір. – Розділ І. – С. 75–84.

Гирка І.В.

викладач,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ІНФОРМАТИКИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Аналіз науково-педагогічної літератури (В. Афанасьєва, Н. Болюбаш, А. Денберя, В. Максимов та ін.) показує, що в даний час існують різні підходи до визначення терміна «організаційні та педагогічні умови». Зокрема, Н. Болюбаш організаційно-педагогічні умови визначає як сукупність взаємопов'язаних факторів, які необхідні для ціленаправленого процесу формування професійної компетентності з метою формування ключових та базових компетенцій [2, с. 78].

На думку В. Афанасьєва, основу компетентнісно орієнтованих організаційно-педагогічних умов навчання майбутніх вчителів повинні складати «суб'єкт-суб'єктні» відносини між викладачем і студентами. При цьому викладач повинен виступати не в ролі «інформатора», в систематизованому вигляді представляє навчаються матеріал дисципліни, а «управлінця», який проектує, організовує, контролює, коригує, координує навчально-пізнавальну діяльність студентів, «створює для кожного з них інформаційне середовище і пропонує для використання науково-обґрунтовані дидактичні засоби, адекватні його стильовим особливостям і ступеня навченості» [1, с. 6].

На думку А. Дендебері ефективність процесу розвитку професійної компетентності майбутніх вчителів інформатики забезпечується таким комплексом організаційних і педагогічних умов: інформатизація освітнього простору педагогічного ВНЗ за допомогою конструювання спеціального інформаційно-дидактичного середовища; технологічне забезпечення процесу розвитку професійної компетентності майбутніх вчителів інформатики, що включає модель цього процесу, модульну педагогічну технологію і способи проектування інформаційно-дидактичної середовища педагогічного ВНЗ і розвитку професійної компетентності; педагогічний моніторинг розвитку професійної компетентності студентів і готовності викладачів до педагогічної